

نگاهی به مجموعه داستان «یک نفر صدایم می‌کند»

روایتی زنانه با شخصیت‌هایی مردانه

«یک نفر صدایم می‌کند» نام یکی دیگر از مجموعه‌داستان‌های دفاع مقدس است که به قلم آرزو مهبودی توسط انتشارات «پاران شاهد» منتشر شده است. این کتاب از ۱۸ داستان کوتاه رثال تشکیل شده است که نیمی از آن در داخل جبهه و در زمان جنگ اتفاق افتاده و نیمی هم در پشت‌جبهه با سال‌ها بعداز جنگ. اما از نکات قابل بحث در این کتاب کاراکترهای مرد داستان‌ها هستند. نویسنده داستان‌ها یک خانم است اما شخصیت‌های اول اکثر داستان‌هایش مرد هستند و او به عنوان یک بانوی نویسنده از زبان مرد‌های جبهه، داستان‌ها را روایت می‌کند، به عنوان مثال شخصیت داستان‌های «رای زهرا»، «کوسه ماهی»، «مثل حریر» و «حالات»، «مرداب»، «من یاتو؟» و «سمندر» داستان‌هایی هستند که راوی آنها به زبان اول شخص داستان را از قول یک مرد برای مخاطب روایت می‌کند.

در عالم ادبیات وداستان‌نویسی جهان کارهای ماندگاری وجود دارد که شخصیت اول داستان یک زن بوده که یک نویسنده مرد قصه‌اش را روایت کرده‌است و بالعکس اما در زاویه دید اول شخص مفرد، هر چقدر هم یک زن بتواند روحیات و رفتار و گفتار یک مرد را به تصویر بکشد باز هم اصل قصه حالتی خیلی طبیعی پیدا نمی‌کند، چون به هر حال هیچ زن یا مرد شاعر یا نویسنده‌ای بهتر از خودش نمی‌تواند حال و هوا و روحیات شخصی‌اش را برای مخاطب باز گو کند و دقیقاً مثل زنی می‌ماند که با سیبل مصنوعی، رل یک مرد را در فیلم یا نمایش بازی کند که این کار هر چقدر هم ماهرانه انجام شود باز رقص‌هایی از تصنیی بودن در آن مشهود است.

نویسنده کتاب شاید به دلیل اینکه داستان‌ها مربوط به جنگ و دفاع مقدس بوده ناچار شده که قصه‌قهرمان داستان‌هایش را از میان مرد‌ها انتخاب کند و به جای آنها هم حرف بزند. در این جور مواقع زمانی این اثر قابل دفاع‌تر است که نویسنده داستان، از زبان سوم شخص یا دانای کل قصه زندگی مرد‌ها را تعریف می‌کندر دوم اینکه از ۱۰ تا داستان حداقل راوی مستقیم یک یا دو تا قصه‌هایش را مردان تشکیل می‌دادند، نه بیشتر، البته نویسنده با این شناختی که از حال و هوای جنگ و ساختار این گونه پیرنگ‌ها دارد، اگر می‌توانست با پرداختن بیشتر به زندگی زن‌ها، به نقش پررنگ و قابل انکار آنها در جبهه و پشت جبهه اشاره می‌کرد، مطمئناً موفق‌تر بود.

یکی دیگر از مواردی که در این مجموعه به چشم می‌خورد، استفاده از جملات و کلماتی است که از لحاظ نگارش قدری نامفهومند، مثل «قالبه آیت‌الکرسی خوانند و فوت کرد به زن» (ص۲۳) که بهتر بود به طرف زن فوت کرد یا در جایی دیگر نوشته شده: «دختر ک از میان برف و شلاب‌اره بازمی‌می‌کرد و جلومی‌رفت»(صفحه ۷۱) کلمه «شلاب» را مادر فرهنگ و لغت فارسی نداریم و از این اصطلاح بیشتر در زبان مازندرانی استفاده می‌شود، در صورتی که نویسنده اهل شیراز به مکان و جغرافیای بومی این داستان اشاره ای نکرده‌است. در جایی دیگر اینطور می‌خوانیم که: «ماشین پشت سری‌ام با بوق کشدار و زشتی‌ا به تندی مارارد می‌کند.» (صفحه ۲۰) اولاً ما بوق فشنگ یا زشت‌نند داریم، بوق آهسته، محکم، کوتاه یا بلند داریم و همان واژه «کشدار» که مفهوم جمله‌ام‌ی‌رساند و ثانیاً جمله «به تندی ما مارارد می‌کند» کاملاً اشتباه و نامفهوم است. یکی دیگر از داستان‌های این مجموعه به نام «من یا تو»(صفحه ۹۱) شباهت زیادی به داستان «دو کیوتر، دو پنجره و یک پرواز» سیدمهدی شجاعی دارد و انگار کلیشه و کپی همان داستان است که شخصیت‌های اصلی آن دو برادر دوقلو هستند که هر دو باهم به جبهه می‌آیند و در فاصله کمی از هم شهید می‌شوند. در مورد داستان شجاعی قبلاً در همین ستون صحبت شده‌است.

حال این تأثیر را نمی‌توان به صراحت گفت که عمدی بوده یا سهوی... روی هم رفته یکی از نکات قابل توجه در مجموعه داستان «یک نفر صدایم می‌کند» این است که علاوه بر داشتن چند داستان تأثیرگذار و ماندگار، نویسنده با مهارت توانسته با پرداخت و ساختاری موفق، موقعیت قابل قبولی از صحنه‌ها و اتفاق‌های دوران جنگ را پیش روی مخاطب بگذارد.

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

صاحب امتیاز: پیام‌آوران نشر روز
مدیرعامل و مدیر مسئول: عبدالله گنجی
سر‌دبیر: غلامرضا صادقیان
آدرس: تهران، خیابان شهید مطهری
تقاطع میرزای شیرازی، پلاک ۳۸۴
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۳۴۱۶۵۴
روابط‌عمومی: ۸۸۴۹۸۴۴۸،
نمابر: ۶-۸۸۴۵۶۳۴
توزیع: شرکت نشر گستر امروز ۸۸۸۶۲۱۹۴
چاپ تهران: چاپخانه روزنامه جوان
www.javanonline.ir

| روزنامه جوان | شماره ۵۹۹۸ | چهارشنبه ۲۲ مرداد ۱۳۹۹ | ۲۲ ذی‌الحجه ۱۴۴۱ | اذان ظهر: ۱۳:۰۹ | غروب آفتاب: ۱۹:۵۷ | اذان مغرب: ۲۰:۱۶ | نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۰۰ | اذان صبح فردا: ۵:۴۹ | طلوع آفتاب فردا: ۶:۲۲ |

گزارش «جوان» از پشت صحنه ضبط برنامه «بدون توقف»

خط قرمزهایی که پخش زنده‌اش نشدنی است!

■ جواد محرمی

مدیر شبکه سوم درباره‌اش گفته بود هیچ خط قرمزی برای موضوعاتش قائل نباشند؛ جمله‌ای که به نظر می‌باله آمیز می‌آمد اما «بدون توقف» برای اولین بار برخی موضوعات چالشی و حساس را با حضور برخی چهره‌ها به بحث نشست و برخی از آنها نیز جنجال آفرین شد، حتی حرف‌های یک روحانی درباره موضوع چندهمسری باعث شد تا موضع و نظر رهبر معظم انقلاب نیز در این باره برجسته‌واره‌ای تحریف‌ضدانقلاب‌پسته‌شود.

لوکیشن ضبط برنامه را از یک کافه اجاره‌ای در مرکز شهر به جایی آورده‌اند که بتواند قابلیت تغییر شکل داشته باشد.
ظاهر این سومین بار است که د کور برنامه عوض می‌شود، این بار طراحی صحنه از حالت دکور‌ها رسمی برنامه‌های سیما به دکوری جوان‌پسندتر چون یک کافه کتاب تبدیل شده‌است.

از عوامل پشت صحنه سؤال می‌کنم موضوع این قسمت چیست و می‌گویند چند قسمت است که درباره حجاب بحث می‌کنیم. به نظر می‌رسد این موضوع دست‌کم مانند موضوع چندهمسری حاشیه و جنجالی ایجاد نکرده و در فضای مجازی هم خیلی دیده نشده‌است، در حالی که حجاب می‌تواند موضوع داغ و عامه‌پسندی باشد. قرار است دو ساعت دیگر ضبط برنامه آغاز شود، مخاطب‌هایی که قرار است جلوی دوربین برنامه دور میز‌ها بنشینند به مرور از راه می‌رسند.

■ آزادی بیان نظرات

اما پیش از آن این ماهستیم که با سردبیر برنامه دور یک میز در فضای بیرونی نشستیم و درباره اینکه چقدر برنامه «بدون توقف» دیده شده و اثرگذار بوده‌بهم چالش می‌کنیم. ابراهیم جلالیان، سردبیر برنامه‌روی خط قرمزی بودن موضوعات یعنی همان عبارت علی فروغی تأکید می‌کند و از گشت ارشاد، ولایت فقیه و موضوع حجاب یاد می‌کند.
با باینه گام دوم و جوانگرایی هم نام می‌برد و من با خودم فکر می‌کنم که کنجای این مسائل به اصطلاح خطر قرمزی هستند ولی ترجیح می‌دهم چیزی نگویم.
خودش می‌گوید: «لرؤما موضوعات می‌تواند خط قرمزی هم نباشد اما چون فضای برنامه به گونه‌ای است که به حصار فرصت بیان نظر انشان می‌دهد، همین آزادی بیان یک مقدار برنامه‌ما را خاص کرده‌است.» می‌گویم: «این امر صورتی نمی‌توانست خلی برای مخاطب پرهیجان باشد که برنامه زنده

امام حسن مجتبی(ع):

مصیبت‌ها، کلید اجر و یادداشت.

کتاب نزه‌النظر و تنبیه‌الخاطر

و کرسی‌های آزاداندیشی موضوع خاک‌خورد‌های است که مطالبه رهبر انقلاب است و ما با این هدف برنامه بدون توقف را راه‌اندازی کردیم که این مطالبه را زنده کنیم. جای کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه است اما این تحقق پیدا نکرده و ما گفتیم به تعبیر امام راحل صدوسیما باید دانشگاه باشد و به نوعی خوب است این فرصت برای دانشجوی‌ها و اقشار دیگر مردم فراهم شود تا نظر‌اتشان را در باره مسائل مختلف با فراغ بال مطرح کنند، برای مثال در باره مسئله ولایت فقیه ما در برنامه این فضا را ایجاد کردیم که در قالب ۳۰ قسمت همه حضار نظر مخالفشان را مطرح کنند.»

می‌گویم: «من احساس می‌کنم برنامه به رغم تلاش‌هایی که برای جوان‌پسندی کردید و هزینه‌هایی که برای دکور تقبل شده همچنان خشک اجرا می‌شود و این زیاد ربطی به محتوا ندارد و به فرم و ساختار مربوط می‌شود، شاید اگر یک شومون خوب داشتید که بر مسائل هم اشراف داشت، برنامه بهتر دیده می‌شد.» می‌گوید: «ما همیشه این را گفتیم که برنامه‌مان مجری ندارد.» می‌گویم: «این می‌تواند یک ضعف باشد، مجری توانمند می‌تواند اتمسفر برنامه را در جای مناسب و درست تنظیم کند، البته این واقعاً به این برمی‌گردد که آدم چنین کاری را در اختیار داشته باشید که فکر می‌کنم ندارید و چون این مجری وجود ندارد، شما واقعاً یک برنامه ر‌ها با حضور چند نفر که نظر متفاوت دارند، جلوی دوربین می‌برید و هیچ کس نیست که سمت و سوی بحث‌ها را به کنال درست خودش هدایت کند.»

■ روی نبود سانسور تأکید داریم

گپ‌وگفت با سردبیر «بدون توقف» که تمام شد سراغ رضا غلامحسین‌زاد تهیه‌کننده برنامه می‌رویم. او از سوال می‌کنم موضوع کم نمی‌آورد؟ می‌گوید: «مسئله‌ای که ما به آن می‌پردازیم تاریخ مصرف ندارند و می‌توانند هر از گاهی شکافته شده و می‌پردازد و مخاطبش جوانان کف جامعه هستند.» می‌گویم: «تفاقاً موضوعات اینچنینی را هم می‌توان با شگردهای فرمیک و ساختاری عامه‌پسند کرد.» می‌گوید: «ما خیلی جسارت داشتیم که این برنامه را روی آنتن می‌بریم و اگر حمایت مدیران نبود به این توفیقات نائل نمی‌شدیم.»

■ مخاطبانی که می‌شد وسع‌تر باشند

سوالم را به شکلی دیگر مطرح می‌کنم و می‌گویم: «هم‌طور که خودتان می‌گویید این فرصتی است که پس از ۴۰سال برای اولین بار به شما داده شده تا درباره موضوعاتی که خودتان مدعی هستید خط قرمز است، برنامه تولید کنید. فکر می‌کنید «بدون توقف» واقعاً مخاطب خودش را در جامعه پیدا کرده چرا که من فکر می‌کنم این برخلاف نظر شما آنگونه که باید و می‌توانست اتفاق بیفتد، محقق نشده‌است.» می‌گوید: «نظر سنجی‌های سازمان این را نشان می‌دهد و برنامه ما و گفت‌وگوی ویژه خبری به عنوان برنامه‌های گفت‌وگومور در صدر قرار دارند.» می‌گویم: «ولی فکر می‌کنم می‌شد دایره مخاطباتان را و وسعت بیشتری بدهید.» می‌گوید: «من واقعاً ضد مخاطب راحس می‌کنم. ۱۵درصد آمار خیلی مهمی است، ما البته خودمان را بدون نقض نین ادوین و از پیشنهات

و انتقادات استقبال می‌کنیم. موضوع تضارب آرا

۴۰۵ موضوع در اولویت ساخت مستند قرار گرفت

استراتژی تولیدات مستند از پرداخت محدود به برخی عناوین به سمت موضوعات مهم‌تر و کلیدی‌تر در راستای نیازهای انبوه مخاطبان و توجه به مستندهای پرششگر و مطالبه‌گر وسعت پیدا کرده‌است

رئیس مرکز سیمای استان‌های صداوسیما عنوان کرد: در تجربه و همه‌فعالن جبهه فرهنگی انقلاب در سراسر کشور تعامل کرده و آغازی دوباره داشته و گام دوم تولید مستند را برداریم.
وی ادامه داد: استراتژی تولیدات مستند از پرداخت محدود به برخی عناوین به موضوعات مهم‌تر و کلیدی‌تر در راستای نیازهای انبوه مخاطبان و توجه به مستندهای پرششگر و مطالبه‌گر، پرداخت کارشناسانه به موضوعات مهم انسانی و اجتماعی، معرفی مفاخر و مشاهیر، مستندهای سیاسی و بصیرت‌افزا و... در دستور کار قرار گرفت.

■ جدایی ساختار مستند از پویانمایی

رئیس مرکز سیمای استان‌های صداوسیما از انتخاب ۴۰۵موضوع در اولویت ساخت مستند سخن گفت که برای تولید این حجم از آثار بانک اطلاعات همه مستندسازان استان‌ها تهیه و در حال نهایی شدن است. سیدعباس فاطمی، رئیس مرکز سیمای استان‌های صداوسیما به فارس گفت: پس از یک دهه کار و تلاش مدیران و مستندسازان سیمای مراکز استانی و کسب توفیقات ارزشمند حاصل از بهره‌گیری از خلاقیت‌ها، پشتکار و انتخاب سوز‌های بکر و تولید مستندهای حیات وحش، محیط زیست و مستندهای موضوعی اقتصاد مقاومتی، اربعین، مدافعان حرم، گردشگری و... در گام دوم انقلاب اسلامی در پی فصل دیگری از مستند در شبکه‌های استانی هستیم. وی ادامه داد: ساختار مستند از بخش‌های جذاب، مؤثر و دست‌یافتنی در تولید پیام رسانه ملی و به ویژه مراکز استانی برخوردار است، حتی مراکز استانی کمتر برخوردار هم در این ساختار توفیقات ملی و جهانی کسب کرده‌اند و در این گام تولیدات این حوزه بر اساس اسناد بالادستی و سندهای مختلف شد، با تدبیر دکتر علی‌داریابی، معاون محترم امور استان‌ها بازتحلیل فرآیندها و موضوعات یک‌دهه‌از تولیدات مستند در سیمای استان‌ها انجام و به نیازسنجی‌های جدید تولیدات این حوزه به سرانجام اسناد بالادستی و سندهای توسعه ملی و استانی اقدام کردیم. در همین راستا مقرر شد برای تدویم نهضت تولید مستند در سیمای استان‌ها علاوه بر تعامل با بخش‌های داخلی سازمان صدا و سیما، شبکه مستند و شبکه‌های ملی و برون‌مرزی، با مرکز گسترش سیمای مستند و سایر مراکز سیمای استان‌های صداوسیما همکاری داشته باشند.

■ پرداخت موضوعات کلیدی

فاطمی تأکید کرد: پس از رویداد بزرگ ۴۰سالگی انقلاب که فرصتی تازه برای پرداختن به دستاوردهای انقلاب در بخش‌های مختلف شد، با تدبیر دکتر علی‌داریابی، معاون محترم امور استان‌ها بازتحلیل فرآیندها و موضوعات یک‌دهه‌از تولیدات مستند در سیمای استان‌ها انجام و به نیازسنجی‌های جدید تولیدات این حوزه به سرانجام اسناد بالادستی و سندهای توسعه ملی و استانی اقدام کردیم. در همین راستا مقرر شد برای تدویم نهضت تولید مستند در سیمای استان‌ها علاوه بر تعامل با بخش‌های داخلی سازمان صدا و سیما، شبکه مستند و شبکه‌های ملی و برون‌مرزی، با مرکز گسترش سیمای مستند و سایر مراکز سیمای استان‌های صداوسیما همکاری داشته باشند.

دبیر هفدهمین جشنواره «تئاتر مقاومت» اعلام کرد

احتمال بر گزاری آنلاین «تئاتر مقاومت»

کار داریم و با چند پلنفرم در این خصوص صحبت کرده‌ایم. دبیر هفدهمین جشنواره تئاتر مقاومت دربارۀ اینکه آیا ریزینی‌هایی با وزارت بهداشت و ستاد ملی مقابله با کرونا درباره چگونگی بر گزار کردن این دوره از جشنواره صورت گرفته یا نه، یادآور شد: یکی از بحث‌های مدنظر ما این است که جلسۀای با دوستان وزارت بهداشت داشته باشیم تا هماهنگی‌های لازم

برای برگزاری جشنواره تئاتر مقاومت را انجام دهیم. دبیر هفدهمین جشنواره «تئاتر مقاومت» اعلام کرد: اگر ستاد ملی مقابله با کرونا در خصوص برگزاری زنده جشنواره تئاتر مقاومت ایراد بگیرد، ما جشنواره را به صورت آنلاین بر گزار خواهیم کرد. ما همزمان با برنامه‌ریزی برای برگزاری زنده جشنواره، برنامه‌ریزی‌های لازم برای برگزاری آنلاین آن را هم در دست

سریال «باخانمان» کلید خورد

مجموعه تلویزیونی «باخانمان» با رعایت پروتکل‌های بهداشتی در شمال تهران با حسن پور شیرازی کلید خورد تا خودش را برای آنتن شبکۀ ۳ سیما آماده کند. مجموعه تلویزیونی «باخانمان» به کارگردانی پرویز نیک‌نژاد

مجموعه تلویزیونی «باخانمان» با رعایت پروتکل‌های بهداشتی در شمال تهران با حسن پور شیرازی کلید خورد تا خودش را برای آنتن شبکۀ ۳ سیما آماده کند. مجموعه تلویزیونی «باخانمان» به کارگردانی پرویز نیک‌نژاد